СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ X. | Олифантъ, Па. Четверъ 23-го Сѣчня 1902. | Число 4.

Переглядъ тыждневый.

Біль, предложеный оногдѣ въ конґресѣ въ справѣ недопущеня анархістôвъ до Сполученыхъ Державъ и загального обмеженя еміґраціи, стрѣтивъ по всѣмъ краю безлѣчь вороговъ. Свѣдомій горожане свобôдной державы понимають, що американьскій політикеры и верховоды дуже радо пустили бы до Спол. Державъ, темныхъ Маляѣвъ, міліоны Хинцѣвъ, але сôлью въ оцѣ суть для нихъ интеліґентній еміґранты, славній аґітаторы и політичній выгнанцѣ, котрій хотять найти пріють на земленцѣ Вашинґтона. Такій можуть бути любимцями ширшыхъ круговъ населеня, можуть причиняти ся до ихъ умыслового пôддвигненя, прискорювати просвѣтну роботу, стати ся ворогами истнуючихъ порядкôвъ и пр. и пр. Тымъ то ам. верховодяча кліка рада-бъ не допустити ихъ до Сп. Державъ, або ухвалити вôдповѣдный законъ противъ анархістôвъ, щобы опôсля примѣрити его до всѣхъ ненаручныхъ собѣ людей. Прямо — средство деспотôвъ! Та на щасте ту ще не е деспотична держава, бо по краю залунали голосы невдоволеня, вôдозвали ся выборцѣ и панове конґресмены задумали ся надъ своимъ більомъ. Найбôльше крику наробила „Протекційна ліґа іміґраційна“, що взяла собѣ за задачу поучити загалъ, въ якôй цѣли теперѣшный конґресъ загадує обмежити еміґрацію до Сп. Державъ. Майже всѣ поступовій часописи помѣщають еѣ вôдозвы и поученя, а по всѣхъ усюдахъ роскидае она сотки тысячь примѣрникôвъ такого самого змѣсту. Ось деякій важнѣйшій уступы зъ найновѣйшого аґітаційного обѣжника сеи ліґи:

„Интеліґентный еміґрантъ зъ высоко-культурныхъ краѣвъ Европы не е ту пожаданый, наслѣдкомъ чого напхало ся до насъ 8 міліонôвъ маляѣвъ и муринôвъ. Америка перестае бути пріютомъ для выгнаньцѣвъ, для угнетаныхъ и переслѣдуваныхъ; она не мае взглядôвъ для людскихъ правъ загальнои рôвности. Єѣ конґресъ не лишь не мае нѣ одного слова симпатіи для хоробрыхъ Бурôвъ, котрій зъ такимъ пожертвованємъ борють ся за свободу, але бажае вôдтрутити вôдъ насъ найлѣпшій силы, найкрасшихъ сынôвъ многихъ народôвъ. Де-жь подѣли ся нашій Вашинґтоны, Франклины, Джеферсоны, Джексоны и прочій великій патріоты? О, якъ-же скоро забули о нихъ! „Нашій еміґраційній права не суть достаточній.“ Такъ схарактеризувавъ президентъ Рузвелтъ истнуючій еміґраційній законы, и сейчасъ найшли ся прислужники, сенаторы — Боровъ, Ладжъ и Скатъ, котрій предложили вôдповѣдній внесеня. Пропонуе ся ту, щобы не допустити до Сп. Державъ всѣхъ неписьменныхъ еміґрантовъ поверхъ 15 лѣтъ, ну, и всѣхъ анархістовъ. Але теперь питане, якимъ чудомъ може дознати ся слѣдчій урядъ о переконаню чоловѣка? И якъ разъ въ тôмъ мѣсяци выходить вся правда на верхъ. Еміґраційній урядники можуть кождого образованого еміґранта зробити анархістомъ и завернути або арештувати. Чи се людяно? А загально звѣстно, що по періодѣ найчисленнѣйшои еміґраціи надôйшовъ часъ найбôльшого добробыту въ Сп. Державахъ.“ Друга важна справа, якою займае ся конґресъ, себто справа Истмійского каналу, йде скоро напередъ. Подчасъ оногдѣшныхъ дебатъ, показало ся, що о много больше конґресменôвъ е за закупномъ Панамского каналу, якъ собѣ деякій гадали. Каналова комісія мабудь ще сего тыждня предложить свое справоздане президентови, поручаючи закупно Панамского каналу, а той безпроволочно передасть его конґресови.

Приперти зо всѣхъ бокôвъ филипиньскій ворохобники складають оруже и громадно пôддають ся Американцямъ. За послѣдный мѣсяць пôддало ся ихъ поверхъ 3000. Можливо, що незабавки такъ пôддадуть ся всѣ Филипинцѣ, бо безъ поживы и муніціи, безъ пôдмоги и надѣѣ тяжко бороти ся. Однакъ, чи Американцѣ будуть мати зъ нихъ потѣху, се великій знакъ запитаня.

Канадійске правительство оголосило дня 15. с. м. що пôсля найновѣйшои попереписи населене Канады числить 5,369.666. Въ 1891 р. числила Канада 4,833.239 жителѣвъ. Якъ бачимо — приростъ не дуже великій: за 10 лѣтъ прибуло всего на всего 636.427 душъ. Супротивъ численнои іміґраціи е се оденъ доказъ больше, що сиберійске подсоне Канады не спріяе природному множеню ся людей. Наколи-бъ за послѣдныхъ 10 лѣтъ не прійшло тамъ сотки тысячь чужинцѣвъ, такъ безъ сумнѣву населене Канады було бъ значно зменшило ся.

Зъ Коломбіи доносять о страшнôй похибцѣ. Два вôдряды правительственныхъ войскъ, котрій пустили ся на здогонъ за ворохобниками, стрѣтили ся близь мѣсточка Ріо Гача и майже двѣ годины стрѣляли до себе, гадаючи, що мають передъ собою вороговъ. Заки стямили ся, полягло або було раненыхъ 24 воякôвъ. Взагалѣ всѣ вѣсти, яки надходять зъ полуднев и Америки, невеселій. Всюды пануе невдоволене и безпорядки, всюда интриґи, ворохобня и борба. Позавчера рознесли телеґрамы чутку, що такожь въ маленькôй республицѣ Параґвай выбухла революція. Революціонерамъ мало навѣть удати ся розбити правительственну армію, а президента Асевеля увязнити.

Мабуть нѣгде въ свѣтѣ соціялізмъ не може похвалити ся такими успѣхами, якъ въ Италіи. Гнетъ и вѣкова неволя зробили Италійцѣвъ нуждарями, а нужда вôдчинила имъ очи, научила розуму и попхнула въ обоймы соціялізму. Нынѣ бôльша частина убогого населеня Италіи, весь пролетаръ, се явній або тайній соціялісты, приклонники соціялізму або кандидаты на соціялістовъ. Въ наслѣдокъ сего всѣ беруть ся за руки; ростуть робôтничій товариства, наче грибы по дощу; взмагае ся солідарнôсть; нуждарѣ познають свою силу, а сила „адова“ нѣякъ не може ихъ побороти. Що такъ дѣйсно е, свѣдчить о тôмъ велика орґанізація рôльныхъ робôтниковъ т. зв. „Хлопскій союзы.“ Недавно вôдбувъ ся въ Больонії зъѣздъ еѣ представителѣвъ зъ цѣлои Италіи, на котрôмъ показало ся, що орґанізація дуже скоро росте, бо числить доси 704 філіяльныхъ союзовъ зъ 144 178 членами. И подумати, що се лише орґанізація однои катеґоріи робôтниковъ, а що жь сказати о прочихъ?

Война въ пол. Африцѣ притихае. Вôдъ 10. до 21. с. м. зведено лише двѣ малій битвы: подъ Опвермахтъ, въ котрой погибъ бурскій комендантъ Оперманъ и коло Бранкгорстспруитъ, де було забитыхъ або раненыхъ поверхъ повъ сотнѣ Анґлійцѣвъ. Сю тишу на поли битвы объяснюють собѣ тымъ, що Буры стягають ся до купы, обчисляють свои силы и вôдпочивають, щобы подобно якъ на Роздво, дати ся Анґлійцямъ въ знаки въ день коронаціи анґл. короля Евара. Такъ рапортувавъ и лордъ Кіченеръ. Та въ добре поинформованыхъ кругахъ Лондина и Гаґи, твердять, що такъ Бурамъ, якъ и Анґлійцямъ вже прояла ся война и они навязують на ново мировій переговоры. Въ той цѣли вже колька разôвъ вôдбували ся сего тыждня тайній засѣданя бурского комітету въ Гадзѣ, а президентъ голендерскихъ міністрôвъ ѣздивъ дня 14. с. м. до Лондону. Обѣ воюючій стороны роблять собѣ значній уступства: Анґлійцѣ не будуть больше жадати здачѣ Бурôвъ на ихъ ласку и неласку, а Буры за те вôдступлять вôдъ свого першѣстного бажаня повнои независимости Трансвалю и Аранжевои републики. Такимъ чиномъ довга и кровава война дѣйсно клонила бы ся до конця. Такожь и анґлійскій король въ промовѣ до офіцировъ ґвардіи, котрій дня 15. с. м. йшли до Африки, выразивъ ся, що конець пол. африканьскои войны близькій. Нѣхто однакъ не знае на чômъ Едвардъ VII. опирае свое твердженe.

Середъ величавыхъ, середно-вѣчныхъ церемонѣй, отворено дня 16. с. м. анґлійскій парляментъ.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Сѣчень.		
23	Ч.	Григорія нис.
24	П.	† Теодосія
25	С.	Татіяни, Евпраксія
26	Н.	По Просвѣщ., Ермила
27	П.	Отцѣвъ Синайскихъ
28	В.	Павла тив. и Іоана
29	С.	† Поклоп. ок. Петра

Всѣхъ, що дôстали до розпродажи календарѣ „Союза“, просимо, щобы якъ найскорше вôдослали за нихъ грошѣ до предсѣдателя „Союза“, або до редакціи „Свободы.“

Выдѣлъ „Союза“.

— **Еміґраційна** горячка вылюднює цѣлій села въ пôвнôчныхъ комітатахъ Угорщины. Въ деякихъ селахъ якъ пр. въ Мальчицяхъ земпленьскôю коміт. не лишили ся лишь самій жѣнки и дѣти, въ наслѣдокъ чого сумный мають выглядъ. Хаты ободраній, огороды опущеній, поля лежать обологомъ. Нема кому робити коло нихъ, бо все гонить до Америки, лишаючи батьковщину на ласку Божу и... жидовску.

— **Робôтники,** котрій працюють въ майнахъ „Рочестеръ & Питсбурґъ Колъ & Айронъ Ко.“, въ окрестности Dubrois, Pa. застрайкували числомъ 150 мужа. Причина страйку та, що компанія не хоче дати муловъ до тяганя карôвъ по малыхъ майнерскихъ норахъ, званыхъ „румами.“ Зъ головныхъ коритарôвъ мусѣли доси самій майнеры тягати возы до своихъ пôдземныхъ румôвъ.

— **Бельґійскому** королеви рѣшучо не веде ся: передъ двома тыжнями вôддавъ свою дочку до заведеня для божевôльныхъ, а сего тыжня доносять телеґрамы, що вже й жена его тяжко занедужала.

— **Православній** хотять инкорпорувати свою церковь въ Канадѣ пôдъ назвою: „Orthodox Russo Greek Catholic Church of North America and Aleutian Islands.“ Въ той цѣли внесли вже прошене до парляменту.

— **Нащадки** передпотопового звѣра — мамута найшла въ околици Колимске полярна російска експедиція, выслана петербурскою академією наукъ. Мамутъ лежавъ въ пôвнôчныхъ ледахъ тысячѣ лѣтъ и експедиція найшла его замерзлого въ дуже добрôмъ ставѣ.

— **Галицкій** паны бавлять ся, хочь въ краю пануе страшна нужда. Въ вѣденьскôмъ Джокей-клюбѣ програвъ польскій ґрафъ Іосифъ Потоцкій 3,200,000 коронъ за одну годину. Вѣденьскій ґазеты, росписуючись о тôмъ широко, згадують що сей ґрафъ дуже богатый и програна зовсѣмъ не наражуе его на матеріяльну руину. И певно — вôнъ собѣ вôдограе тій міліоны на нещасныхъ мужикахъ и робôтникахъ...

— **Біліоновый** тростъ »Юнайтедъ Стейтсъ Стилъ Корпорейшнъ« скоро богатѣе працею робôтниковъ. Вôдъ часу завязаня тросту, себто вôдъ 9 мѣсяцѣвъ, его доходы выносять 80 міліоновъ доляровъ, або иншими словами: тростъ заробляе на день около 300 тысячь доляровъ! А робôтники все таки якъ були и е бѣдаками...

— **Мурина** Джіма Мейса линчували минувшои пятницѣ въ Спринґфілдъ, Ки. Мейсъ бувъ увязненый за крадѣжь и сими днями мавъ ставати передъ судомъ. Однакъ товпа бездушникôвъ не хотѣла ждати на засудъ, лишь напала на вязницю, вытягла зъ неи нещасного мурина и повѣсила на телеґрафічнôмъ стовпѣ. Потôмъ всѣ участники линчу, немовь бы нѣчого не стало ся, розôйшли ся спокôйно домôвъ.

— **Новій** копальнѣ золота вôдкрыто коло Кружунъ въ Манджуріи. Китайскій власти выняняли сій копальнѣ російскимъ пôдпріємцямъ за оплатою 15 проц. доходу.

— **Телеґрафъ** безъ дроту мають ввести въ уживане такожь Японцѣ межи Японіею а Кореєю.

— **Заложена** передъ рокомъ фабрика чеколяды въ Будапештѣ (Угорщина), упала (збанкритувала). Директоры фабрики утекли, взявши с бѣ зъ касы предпріємства 800 тысячь коронъ — на дорогу. Такъ пôдносить ся въ Австро-Угорщинѣ промыслъ и торговлю...

— **Крадѣжь звѣздъ.** Кôлькохъ астрономовъ російскихъ выѣхало недавно до Томска, щобы тамъ заложити астрономічну обсерваторію. Коли рознесла ся вѣстка, въ якôй цѣли они сюда прибули, заняли дооколичній жителѣ противъ нихъ грôзну поставу и не допустили до поставленя обсерваторіи. Якъ пôзнѣйше показало ся, причиною того опору було тверде пересвѣдчене селянъ, що тій ученій лишь того туда прибули, щобы забрати имъ всѣ звѣзды зъ неба и вывезти зъ краю. А що пôсля повѣрки вôдъ звѣздъ походить дощъ, отже и залежна вôдъ нихъ плодороднôсть землѣ, тому на жаденъ способъ не могли допустити, щобы ихъ позбавлено того добродѣйства крадѣжю звѣздъ.

— **Зъ Прудентополісъ.** Въ рускôй осели Прудентополісъ въ Паранѣ — якъ пишуть куритибскій часописи — убило недавно спадаюче при рубаню дерево двохъ нашихъ поселенцѣвъ. Мимо того, що се вже не першій тамъ такій, за мало уважають нашій люде на велику небезпечнôсть при стинаню такихъ деревъ велитôвъ якъ »піньоры.« Не тямлять о тôмъ, що часомъ дерево падае не въ ту сторону, де нормально повинно упасти, а то зъ тои причины, що вôдбивши ся о инше, сусѣдне, змѣняе напрямъ и паде тамъ, де его не надѣяно ся. То жь треба бути дуже бачнымъ при такôй роботѣ.

— **Робôтничій** юніи въ Ст. Луисъ, Мо. рѣшили на дняхъ бойкотувати товариство, котре въ тôмъ мѣстѣ будуе свѣтову выставу. Причиною бойкоту е нелюдяне поведене компаніи зъ робôтниками.

— **Желѣзнича** комісія ню-йорского стейту здала на дняхъ рапортъ, зъ котрого выходить, що въ тôмъ стейтѣ лучило ся минувшого року поверхъ 100 желѣзничихъ катастрофъ, въ якихъ 795 особъ потеряло жите, а 1,550 було покалѣченыхъ. И сѣдайте на американьскій »трейнъ« безъ страху...

— **Пѣшки** и безъ годинника заложили ся два студенты зъ Румуніи перейти до трехъ лѣтъ цѣлу Европу; одинъ зъ нихъ пустивъ ся на пôвнôчь а другій на полудне.

— **Злодѣѣ** множать ся всюды: мѣжь хлѣборобами и купцями, мѣжь товпою нужденного пролетаріа, мѣжь войсковыми и урядниками а оногдѣ й по цѣсарскихъ палатахъ. У Вѣдни арештовано цѣсарского камердинера Шіслера, котрого подозрѣвають, що укравъ у ґенерального адъютанта австрійского цѣсаря ґр. Пара, два російскій ордеры и золоту табакирку, подаровану ґр. Парови рос. царемъ, вартости 12.000 коронъ.

— **Коло** пôвночи, дня 14 с. м. навѣстила мѣсто Сиракюзъ велика пожежа. Пôдъ ч. 213 С. Сейлинъ ул. погибъ въ огни оденъ чоловѣкъ. Огонь зробивъ шкоды на 200 тысячь доляровъ.

— Се бувъ бы встыдъ и ганьба, если-бъ кождый членъ „Союза“ не купивъ календаръ, що выдавъ „Союзъ“. Доходъ зъ календаря иде до каси „Союза“.

— Хочешь знати коли яке свято? — Купи собѣ календарь въ редакціи „Свободы“ за 50 центôвъ.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

“Свобода”

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ	$2.00
„ „ „ пôвъ року	1.00
„ „ „ чверть року	50
До старого краю на рôкъ	$2.00

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру достанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѝ грошей достати.

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Нумеръ телефону: 82.

Черезъ нашу редакцію можна замовляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраевыхъ рускихъ ґазетъ и другихъ выдавництвъ.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаемо.

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Уваги
на початку нового року.

Рôкъ 1901. пропавъ якъ камѣнь въ водѣ, а наступивъ рôкъ 1902. Запевно не одному зъ насъ прійшло на гадку, яка була наша праця въ минувшôмъ роцѣ, чи поступили мы впередъ и яка праця чекае насъ въ тôмъ новôмъ роцѣ? Перше и друге пытане лишѣмъ для людей, нехай они о тôмъ судять, а трете лишаемъ самѝ для себе, каждый пôсля свого розуму и переконаня. Але чи прійшло вамъ на гадку, якъ другѝ люде працювали для братнього намъ народу? якъ намъ поступати зъ ними въ новôмъ роцѣ? Тіи люде, се такъ званѝ »русскіе мадяры«*) и цареславнѝ батюшки. »Русскіе мадяры«, чи зробили они що для свого народа? Нѣ! Они вмѣсто старатись пôднести той народъ до пôзнаня самыхъ себе вразъ изъ редак. свого орґану нищать той народъ, а вмѣсто науки, перероблюють Русина на Словака. И се не брехня, лишь уважайте!

Єдина въ »Америкѣ« русска релиґійно-народна орґанизація »Соединеніе гр. кат. русскихъ Братствъ въ Сѣверной Америкѣ« вразъ зъ орґаномъ „Ам. Русск. Вѣст.“ що робить? Ото выдае около 9.000 примѣрниковъ словеньскихъ календаровъ, а о рускихъ нема що и говорити, хиба щобъ морочити и надальше свои овечки, редакторъ, може бути, що выдасть кôлькадесять на показъ, принаймѣ около першого юлія .. Ганьба и смѣхъ!

Але имъ то байдуже, они о тое не дбають, они роздумують, якъ бы тыхъ »радиґаловъ« поросиняти, крутять ся сюды туды, щобъ зробити ширше поле для своихъ кишень, котре здаесь бути для нихъ чимъ разъ тѣснѣйше. На жаль мусимо сказати, що и межи нами суть ще оловянѝ головы, котрымъ подобаесь така „робота“ а особливо „Амер. Р. Вѣстникъ“ задля двохъ »е«, двохъ »ъ« и задля »какія«, »этого« и т.д., бо то кажуть „старорусске“, а не „радиґальне.“ Правда, суть деякѝ одиницѣ, котрѝ вдивились лѣпше въ господарку своихъ „прôвôдниковъ“, пробують встати зъ тои бездонной пропасти, але що-жь зъ того? Зъ одной пробують вылазити, а въ другу влазять ажь по уха. Ось примѣромъ въ ч. 46. „Свѣта“ якійсь „уніятъ“ предсказуе „близьку погибель ихъ трудовъ“, показуе господарку „Соединенія.“ Бѣдняга! Вôнъ видить, що господарка мадярôвъ есть зла, але щобъ подумати надъ еѣ поправою, о тôмъ не думае, тôлько лѣзе пôдъ кнутъ „бородатыхъ“, мовь муха въ мѣдъ, та выхваляе ихъ по пôдъ небеса. Такимъ мудрагелемъ направду вартъ бути. Я, пане »уніятъ«, сли той банкъ, въ котрôмъ суть мои грошѣ, буде банкрутовати, такожь буду писавъ до „Свѣта“ и буду его хвалити.

Теперь возьмѣмъ на увагу тыхъ другихъ опѣкунôвъ зъ глубокои „Расеѣ“, зъ ґуберній угорско-мадярскихъ и малорускихъ, що-жь они роблять? О, дорогѝ читателѣ, ихъ праця дуже а дуже велика. Они выдають ґазету на „малорусскомъ языкѣ“, они будують церковь въ Ню Йоркѣ, а що найважнѣйше, радять надъ тяжко труждающимъ ся »хахломъ«, сколько онъ имѣетъ платить на міссію, чи 5 долл., чи 3 долл. и чи вôйти зъ компаніями въ союзъ, щобъ стягати заразъ тѝ грошѣ при пейдѣ, чи самѝ будуть платити? А що, чи не хорошо? Ей Богу, что такъ! — Але брехати, брешуть кôлько силъ старчить, до чого помагають имъ также деякѝ ними збаламученѝ Русины, за що дôстають похвалу вôдъ славного протоерея, котрый въ остатныхъ часахъ принявъ видѣ великого „менґрагеля.“(!)

Теперь заходить пытане, якъ намъ поступати зъ такими людьми? Менѣ здаесь, що найлѣпше держатись холоднокровно, тримаючись рускои пословицѣ: „песъ бреше, вѣтеръ несе!“ А самымъ треба перестати сваритись на вѣрахъ, а зробити одно братерство. Тогды справы, котрѝ ще не полагодженѝ, полагодимо якъ найскорше, та будемо могли приступити до новои працѣ, особливо-жь до працѣ надъ розвоемъ нашого „Руско-Народ. Союза!“

Бурмило.

*) Пôдъ тымъ словомъ треба розумѣти лишь одну часть угро-рускихъ інтеліґентôвъ.

Боронім ся!

В теперішнім конґресі Спол. Держав, що засідае в Вашинґтоні поставлено кілька внесень (bills) на ограничене імміґрациї. Деякі члени конґресу хотячи позискати собі прихильність президента, (котрий мав сказати, що „недбае про Американців чужого походженя“) і части несвідомлених американьских робітників — піднесли крик, щоби утруднити приступ новим імміґрантам до Спол. Держав, а то буцім тому, щоби забезпечитись перед наплявом анархістів. Тимчасом кождий добре знае, що анархістів взагалі е на сьвіті дуже мало, а між імміґрантами есть їх дуже маленьке число. Єсли-б отже їх глупі внесеня навіть зістали ухвалені, стали правом, то анархісти на тім не втратили-б зовсім, але втратили б ті бідні люде, що не могучи вижити на рідній земли, приходять до Спол. Держав на зарібки. Глупота такої борби з анархізмом показуесь еще з того, що примірòм Чолґош (если-б навить була певність, що він був анархіст, хотяй се не доказано) був не іміґрант, але родовитий Американець, та що в самім Бостоні е мабуть більше анархістів-Американців як в цілій Італії. З сего видно, що панам внескодавцям не ходить о борбу з анархізмом при помочи ограниченя іміґрациї, се лиш покришка, котрою они хотять заслонити свої скриті цїли, як примірòм установлене дванайцятьох нових іміґрацийних аґентів з платнею півтретя тисяча долярів річно і. т. п. котрі обраховані на те, щоб своїм політичним прихвостням дати легкий „джяб“ коштом народу. Які-б там однак не були цїли внескодавців — ми мусимо рахувати ся з фактом, що в конґресі Сп. Держав есть аґітациї за тим, щоби не допустити наших вітців і матери, наших братів і сестри, наші жени і діти на вільну американьску землю. Шо-ж в виду сего робити? Я думаю, що нам треба протестувати против сего а не придивлятись з заложеними руками. Протестувати всіми силами, всіми правними средствами. Правду сказавши, ми іміґранти до сего часу замало інтересувались ширшими загально американьскими справами. Кожда народність ґрупувалась в маленкі купки, жила своїм вузонький житем, а як жие друга народність, що прийшла сюда також зі старого краю, або куди пливе загально американьске жите, про се майже ніхто доси не журив ся. Та час вже жити інакше. Час покинути свої домашні сварки (а котрі-ж іміґранти їх не мають?) а поглянути що вколо нас дїесь. Час також зрозуміти іміґрантам, що они мусять злучитись разом і показати свою силу тим американьским шовіністам, що хотіли-б нас здоптати, поставити на тім місци, где стоять нині Хинці. Они і зроблять се, если ми не покажемо зі свої сторони відпорної сили. Моя гадка така, щоб всі часописи рускі словеньскі, литовскі, польскі і драгі порозсилали своїм читателям бляикети. На блянкетах тих мало-б бути виписано, що підписані (підписуватись могли-б — розуміесь — тільки ситизени) протестують против несправедливих прав ограничуючих іміґроцию, котрі мають бути ухвалені. Блянкети ті враз з підписами мусіли б бути післані до сенаторів з того стейту, в котрім підписані люде жиють Кромі сего добреб було урядити в кождім місточку, где е наші люде, мітинґ ситизенів, представити їм річ докладно, ухвалити відповідні резолюциї і заслати протокол мітинґу на руки своїх сенаторів. Але найважнїйшою річею есть старати ся о те, щоб між нашими людьми було як найбільше ситизенів, котрих опісля треба-б орґанізувати в товариства, клюби і т. д. Такі товариства і клюби могли-б в разї потреби лучитись разом в одну орґанізацию, могли-б разом поступати в справах загальних. А тогди, і тілько тогди не стане нас ніхто понижувати, кривдити або ображати.

ъ.

Дописи.

VII. Лист із старого краю.

[Дванайцятий з'їзд радикальної партиї. — Загальні збори „Народної Ради“. — З'їзд национально-демократичної партиї. — З галицького сойму.]

Дня 15. грудня 1901 р. відбув ся у Львові 12-ий з'їзд руської радикальної партиї, на котрий прибуло 31 делеґатів з усіх майже повітів східної Галичини і 84 гостий. З'їзд радив над отсими справами: 1) справоздане з дотеперішної діяльности партиї і справа партийної орґанізациї; 2) справа заснованя руського університета; 3) аґрарна реформа; 4) справа стрейків та бойкотів; 5) вибір заряду; 6) орґан партиї. Першу точку реферував адвокат д-р Трильовський з Коломиї, вказуючи на правительство яко на найбільшого ворога руських хлопів, а на москвофілів та Василиян яко на тих, що помагають дусити здорову думку між руськими хлопами, затроюючи їх — одні похвалами царської нагайки, а другі клерикалізмом. В дискусиї над сею точкою ухвалено одноголосно резолюцию, що радикальна партия мае й на далї остати самостійною партийною орґанізациею і повинна задержати дружні зносини з социяльно-демократичною партиею, а з іньшими партиями іти спільно лиш о стілько, о скілько ті партиї прямують до того самого, що й радикальна партия. Про руський університет говорив студент фільософії на віденськім університеті Теофіль Мелень, а про аґрарні справи виголосив знаменитий реферат адвокат д-р Северин Данилович з Тернополя. Павло Лаврук, господар з Іспаса, коломийського повіта, говорив дуже гарно про страйки та бойкоти. Редакцию орґана партиї, »Громадського Голосу«, поручено вести й на далї д-рови Іванови Макухови. До заряду вибрано 12 членів; головою заряду е д-р Данилович, а секретарем д-р Макух. На з'їзді уряджено сердечну овацию ветеранови радикалізму — Михайлови Павликови, котрий тепер усунув ся від партийної роботи і працює над виданем творів, листів і житеписи Михайла Драгоманова, творця руського радикалізму. На з'їзд надіслано також кілька привітних письм і телеґрам, між іньшими письмо від Михайла Павлика.

Дня 25. грудня 1901 р. відбули ся у Львові загальні збори краевого політичного товариства »Народна Рада«, котра від 1899 р. стоїть у звязи з т. зв. »Народним комітетом«, т. е. зарядом національно-демократичної партиї. На зборах, що тревали цїлу днину, було коло 200 участників і порушувано там усі важнїйші справи, які тепер обходять руський нарід. На конець вибрано новий виділ, котрий з помежи себе вибрав головного посла Юліяна Романчука.

Того самого дня по полудни і через цїлий слїдуючий день відбував ся річний з'їзд національно-демократичної партиї, на котрий прибуло коло 300 делеґатів, переважно селян; між селянами було много радикалів, що нарочно хотіли придивити ся, як то з близька виглядае тота »всенародна« руська партия. Порядок дневний з'їзду був такий: Справоздане »Народного комітету«, справа орґанізациї і праси, справа тактики в загалі, а соймової і парляментарної тактики специяльно, вибір нового заряду. Більшість участників була дуже невдоволена з »Дѣла« та »Свободи« (львівської), закидаючи їм, що вони занадто лагідно виступають против пановання польської шляхти в Галичині. На конець вибрано членів »Народного комітету«.

Дня 28. грудня 1901 р. почав радити галицький сойм, котрий скликано лише тому, бо треба ухвалити буджетову провізорию на 1902 р. Руські посли до сойму злучили ся в »Руський клюб«, до котрого належать: Барабаш, Барвінський, о. Богачевський, Глиджук, Гурик, д-р Король, о. Мазикевичь, д-р Могильницький, д-р Олесницький, Остапчук і Старух. Перед першим засіданем сойму удали ся руські посли до митрополита Шептицького і там устами д-ра Олесницького привитали його, яко руського владику і новоименованого заступника маршалка, заявляючи, що руський загал приняв з радостию його іменоване, бо мае до него довіре. »Звертаемо ся до Вас. Преосьвященний, — говорив д-р Олесницький — з повним довірем, бо Ваша дотеперішна робота дае нам до того повне право. Приходимо до сойму з тою гадкою, що чейже вдасть ся нам достойно і честно заступати наш нарід і для него працювати. У Вас, Преосьвященний, надіемо ся найти ту поміч, яку Ви, яко владика і віцемаршалок, можете дати.« На се заявив митрополит, що доля руського народу лежить йому дуже на серци і висказав надію, що найдуть ся східні точки до праці, котра веде до одної мети, т. е. до піднесеня добробиту руського народа. Про вартість сих посольсько-митрополичих »сентиментів« думаю поговорити ширше іньшим разом. а тепер подивім ся ще на сойм. Зачав ся він традицийними промовами нового маршалка ґр. Андрія Потоцкого і намістника; перший сказав також кілька слів по руськи, а другий говорив виключно »w urzędowym języku«. Опісля зложив д-р Олесницький іменем руських послів заяву, в котрій за виборчі шахрайства і послїдні сумні події на львівскім університеті, застеріг ся против погляду намістника на сойм галицкий як на чисто польский, скритикував поступоване польскої соймової більшости взглядом домагань представителів руского народа — а на конець підніс, що если соймова більшість буде і дальше іґнорувати справедливі жадання руского народу, то рускі посли будуть мусіли опустити сойм тим більше, що значна часть народа домагаесь сего.

Нині радить сойм третій день. Полагоджено там ріжні вступні формальности, відчитано внесені інтерпеляциї тай приступлено до буджетової дебати. Членом краевого виділу вибрано з поміж руських послів Миколу Глиджука, судового радника з Борині. Із внесень та інтерпеляций руських послів найважнійші суть: внесене д-ра Олесницького в справі руського університета і внесене Барвінського в справі заснованя руської ґімназиї в Станиславові. Дня 30. грудня 1901 р. по полудни приступлено до буджетової дебати. Головним референтом був ґр. Станислав Бадені. По нім промавляв перший іменем руських послів д-р Могильницький.

31. грудня 1901. М. Л.

З України.

25. грудня 1901 р.

Вергун верзіка'.

— Чи ви чули, куме, новину?

— Е, яка там, куме, новина. Хай їй всячина... я старого ніяк не розчовпу.

— Старе так і лишить ся старим, а новина дуже цікава.

— Годі, куме, вигадувати: новина та ще й цікава.

— Адже-ж ви знаете Вергуна.*)

— Так що ж? Знаю, бодай би його не знати.

— Вже-ж не що. Викинув такого викрутаса, що ви й не сподіваетесь.

— Та хиба можна й сподіватись чого доброго від шелихвіста, пройдисьвіта! Звісно, вчинив яку небудь нову капость.

— Отже не вга али. Він хоче задля нас добре зробити. Ви-ж чули, він поїхав у Росию?

— Чув, чув, бодай би не чути.

— Так ото ж він їзде по Росиї і, вкупі з Суворином**), просе задля нас у москаля ласки.

— Якої там ласки? Не треба нам ніякої ласки!

Ми вчені і добре знаемо, що таке ласка. Покоштували ляхівської і випили через край московської. Судіть самі. На сором перед цілим сьвітом, славне козацтво, лицарство, яке жахало турків, татар і ляхів, завдяки необачному Богданові, злучило ся з »москалем«, буцім-то задля безпечности України, а він взяв її під лапоть і 200 років прогнітив у крепацтві!... — »Крепацтво«! При одній згадці серце обливаеть ся кровю, а сором закривае очи... А зараз... Зараз ми гірше крепаків... Навіть язик нам завязано, не вільно своею мовою розмовляти, свою книжку мати! Невільно кохати свій край; не вільно зватись своїм іменем! І москаль виганяе тебе з рідної країни, облитої дідівською кровю, в Сібіряку, або на північ, у гості до білих ведмедів... Ні, як хочете, а туреччина, азіятчина і ті були б нам раем, сьвітом... Ну та годі про се, бо се певно знае цілий сьвіт.

— Слухайте ж далі. Читае Вергун про нас, про »Зарубежну Русь-Україну«, промови, росповідае про наше жите, каже ми темні і бажаемо просьвітитись »московським сьвітом«, що ми збіраемось іти до москаля у найми і лагодимось вклонитись йому чолом у самісенький лапоть, але ніяк не дотовпимось. Так от він і просе ласки принести нам »сьвіту« і »лапоть«

— Ні, ні годі, куме! Не дійде їх батько, щоб ми прохали у їх ласки, або кланялись!

— А чи чули, як його зустрічають?

— Ні, не чув.

— У Києві, коли він, між інчим, сказав, що за кордоном нема ніяких Українців, виключаючи якоїсь купки, напів московської, напів ляхівської, котра давно тягне до москаля... слухачі нагородили його оплесками, свистом, гнилими яблуками, солоними огірками, кізяками і інчими речами, від чого він, не вважаючи на свою безсоромність, мусів залишити своє верзіканє і, неоглядаючись, тікати до Петербурґа і Москви. У Москві витали також — само, та мабуть і в других містах не гірше.

— Хай йому всячина... Котюзї й шана по заслузї...

Аскело.

*) Редактор „Славянського Віку“, москвофільського орґану у Відни.

**) Редактор „Новое Время“, москвофільського орґану у Росиї.

Зъ Zanesville, Ohio.

Три Рождества Христовй въ роцѣ 1901.

Недалеко коло Питсбурґа есть невелике мѣсточко Zanesville, Ohio. Тамъ поставили нову пайновню; басове всѣ суть зъ Питсбурґа и постягали пару хлопôвъ зъ Питсбурґа, котрѝ знали робити въ пайновни. Єсть насъ туть кôлькана́йцять Русинôвъ зъ Галичины и кôлькана́йцять Русинôвъ зъ Угорщины, а роботу може дôстати каждый, хто прійде. Такъ у тôмъ мѣсточку були три Рождества Христовъ: одно римско-каг. а два рускѝ... Я иду собѣ стритою въ суботу передъ Рождествомъ, а ту ѣде драйверъ и везе повно кекôвъ пива и оденъ Русинъ угорскій везе ся зъ нимъ тай кричить на мене: Чи вы не будете брати пиво на Крисмусъ, бо тотенъ драйверъ вамъ привезе таньше. — Та якъ намъ треба буде та може и возьмемо. — Та повѣдзце тамъ и у другимъ гавзе. — Добре, добре. Тай зме ся розойшли. А въ недѣлю я зойшовъ ся зъ нимъ а той каже до мене: та бралѣсце піво? Я кажу: та нѣ, не брали таже маемо часъ брати въ понедѣлокъ. — Та вы будзеце брац піво на таке велькe швето? — Та яке свято есть въ понедѣлокъ? — Та Крисмусъ. — Таже наше Рождество буде вô второкъ. — Але не, бо въ понедѣлокъ. Приходжу до роботы въ понедѣлокъ — Русинôвъ угорскихъ нема. Всѣ ся просили на понедѣлокъ, що рускій Крисмусъ, а мы галицкѝ Русины знову просили ся на вôвторокъ, що рускій Крисмусъ и басове ся питають, кôлько есть рускихъ Крисмусôвъ? Бо угорскѝ мали въ понедѣлокъ, а галицкѝ въ вôвторокъ, И мы на тôмъ такъ ся переганяли, що вы не добре святковали, а они, що мы не добре, тай прійшло и на ставку, И повѣдають намъ, що мы не знаемо читати, же у нихъ календарѣ такъ стои, а тотен, цо календар укладал, то свѣнѣ не пас. — Та мы вашого календара не смотримо, мы смотримо въ книжкахъ. — Та вы незнаце читац, та завше втеди наш Кристмус як католіцкых трех кральох. Мы кажемо: Того року иначи выпаво, а

они кажуть: Та вы поляки, та півета отклададце. — Мы не откладаємо, але такъ святкуемо, якъ припадае. А они кажуть: Та я напішем до пана превелебного, та мі отпишу, чи не правда. Я кажу, та пишѣть здорові; я не потрѣбую писати, бо и самъ знаю.

Н. Г. Пейко.

Справы „Р. Н. Союза."

ГОЛОВНЫЙ УРЯДЪ:

Предсѣдатель: Rev. A. BONCHEVSKY, 10 May str. ANSONIA, CONN.

Секретарь: D. D. PYRCZ, P.O. Box 355, OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Касіеръ: ALEX. SHLANTA, Postmaster. MAYFIELD, PA., Lack. Co.

Въ мѣсяцю Децембру м. р. приступили до „Р. Н. Союза" слѣдуючі нові члены:

	Число въ гол. книзѣ:
PRICEBURG, PA.	
Ґузеляк Гарасим	2394
Біляк Іван	2394
Чеканьский Стеф.	2395
SHAMOKIN, PA.	
Сурак Томко	1874
YONKERR, N. Y.	
Одомірок Іван	1853
McADOO, PA.	
Пухир Марта	215
SCRANTON, PA.	
Морива Андрій	2393
Бетеляк Яцко	2393
Маґенько Іван	2395
Кіра Василь	2396
Міпа Василь	2396
Гирча Андрій	2397
Качур Олекса	2397
TRAUGER, PA.	
Собей Михаіл	1771
McKEESPORT, PA.	
Рекюз Андрій	2398
Бохенько Петро	2398
Пісак Митро	2399
Бар Гриць	2399
ST. CLAIR, PA.	
Мажинчак Войтек	1146
JERSEY CITY, N. J.	
Петришин Іван	316
Бігуняк Василь	958
Решетар Петро	630
Коваль Анна	2400
Пізняк Іван	2400
Махнич Лешко	2401
Романьчик Осиф	2401
Спяк Семен	2402
Мамрош Трофий	2402
Підлипчак Гриць	2403
Ріжко Василь	2403
Радко Мих.	2404
Вабуда Ів.	2404
Чухта Гриць	2405
Келичава Ульна	2405
Сенько Сидор	2406
Отець В. Жолдак	2406
Вархаловский Алек.	2407
Крипіцкий Тимко	2407

Д. Пирчъ, секретарь

ПОСМЕРТНІ † ВѢСТИ.

Забило на Диксонѣ въ D. L. & W. майнѣ Григор. Вольху, дня 17. януара. Великій уголь впавъ зъ горы на него и забивъ вôдразу; леберъ на щасте умкнувъ ся и уратовавъ свое жите. Небôщикъ походивъ зъ Реґетова въ Галичинѣ, мавъ лѣтъ 39 тай полишивъ жену и 4 дѣтей. Бувъ членомъ бр. св. І. Хрест. въ Олифантѣ, Па. и „Р. Н. Союза."

Вѣчная ему память!

Юрко Ґочакъ, родомъ зъ Газини, шар. ст. Угорщини, лѣтъ 31, чл. „Р. Н. Союза" ч. гол. кн. 227, зôставъ забитый въ майнахъ, дня 9. януара, 1902, въ Lansford. Pa.

Вѣчная ему память!

НОВИНКИ.

— Памятайте на „Руско-Народный Дôмъ Еміграційный въ Америцѣ" и высылайте жертвы до касіера пôдъ адресою: MR. LAZOR SYROTIAK, 42 Washington st., YONKERS, N. Y., а заразомъ увѣдомѣть о томъ секретаря пôдъ адресою: MR. K. KIRCZOV, 140 Essex Str., JERSEY CITY, N. J.

Дальшій выказъ жертвъ зложеныхъ для рускихъ студентôвъ въ Галичинѣ.

Зъ Ethelbert, Man (Канада) надôславъ Мих. Фекула $5.50; зложили:

А. Бачиньскій	25
Гр. Фекула	25
Мих. Церукъ	25
Як. Полевый	25
Як. Чорпейко	25
Юрій Сиротюкъ	25
Мих. Фекула	30
Ив. Сиротюкъ	25
Кирило Пахолокъ	25
Ив. Малкович	25
Василь Сиротюкъ	30
Ив. Довгакъ	25
Ив. Яжовскій	25
Мих. Ткачь	25
Анд. Залуцкій	25
Ник. Сулятицкій	25
Март. Кульчицкій	25
Теод. Бѣлашъ	25
Гнатъ Бѣлашъ	25
Ив. Вецаль	25
Кас. Новакъ	25
Петро Перистый	15
Бр. св. Пет. и Павла, Mt.Carmel,Pa.	10.00
Василь Ґамбаль, Olyphant, Pa.	50
Авт. Филиповъ, Yale, Va.	1.00
Й.Кекштасъ, (Литвинъ), Plymouth,Pa.	50
Лазоръ Сиротякъ, Yonkers, N. Y.	2.00
Попередно зложено	243.89
Разомъ	263.39

263 доляры, се мала, дуже мала сума на американьску Русь. Мы знаемо, що есть ще богато Русинôвъ, котрі хотять на ту цѣль жертвувати, лишь вôдтягають зъ дня на день. А чому? Чи Русинъ всегда мусить такъ поволеньки рушатись якъ муха въ мази? Не вôдкладайте, а присилайте ваші жертвы сейчасъ на адресу: SVOBODA, Box 418, Olyphant, Pa.

КАЛЕНДАРЬ „СОЮЗА" на рôкъ 1902 вже готовый.

Єсть въ нѣмъ понадъ 40 образкôвъ, 300 сторôнъ друку, уставъ церковный и много рѣчей цѣкавыхъ, смѣшныхъ и поучаючихъ. Цѣна лишь 50 центôвъ вже зъ пересылкою. Хто бы хотѣвъ купити собѣ сей красный и пожиточный календарь, нехай не вôдкладае, але сейчасъ присылае замовлене и грошѣ. Особливо всѣ члены „Союза" повинні сей календарь купити. Члены „Союза" нехай складають грошѣ на руки мѣсцевого секретара, а той зашле ихъ не до касіера, але до предсѣдателя „Союза": Rev. A. Bonchevsky, 10 May str., Ansonia, Conn., або до редакціи „Свободы". Box 418, Olyphant, Pa.

На тростъ календарôвъ нѣкому не высылаєсь тôлько за готові грошѣ. Дохôдъ зъ календара пôйде до касы „Союза."

— **Страшне** нещасте лучило ся дня 14. с. м. коло Гартсгорнъ, И. Т. Въ копаляхъ „Dow Coal Co." ексильодувавъ ґазъ, наслѣдкомъ чого повставъ огонь и въ однôй хвили обхопивъ всѣ майны. До кôлькохъ годинъ вытягнули на верхъ 10 трупôвъ. Въ тыхъ копаляхъ працювало найбôльше чужинцѣвъ, мѣжь якими було кôлькохъ галицкихъ и угорскихъ Русинôвъ.

— **Іван Павлишин**, з Mountain View (Гавайскі острови) пише, що наші Русини зарабляють по 26 дол. місячно на плянтациях, а декотрі забрали фарми по 50 акрів землі.

— **Касу** почтового уряду въ Ґрінсбурґъ, Инд. ограбили незвѣсні злочинцѣ на суму 1800 доларôвъ.

— **Хто** приславъ намъ $2.25 на книжки зъ Altona, Man. въ Канадѣ, зволить подати свое имя.

— **Сильне** землетрясене навѣстило Мексикъ дня 16. с. м. о годинѣ 5:20 по полудни. Много телеґрафічныхъ стовпôвъ погнуло ся и попадало, найсильнѣйші будôвлѣ затрясли ся до самыхъ основъ. Здавало ся, що отъ-отъ наступить страшна катастрофа. Мѣжь жителями настала була велика паніка, та на щасте все скôнчило ся на страху. За те въ мѣсточку Chilpencino, Тех. завалило ся много будôвель, а пôдъ звалищами погибло 300 людей.

— **Жертвою** пожежѣ упала въ Бофало, Н. Й. цѣла родина Перштайнôвъ, зложена зъ батька, матери и 5 дѣтей въ вѣцѣ вôдъ 1½ до 12 лѣтъ. Мешкали они въ дво-поверховôмъ домѣ при ул. Бродвей, въ котрôмъ повставъ огонь (13. сѣчня) и такъ швидко почавъ ширити ся, що нещасні немали часу ратувати ся. Згорѣли всѣ на уголь. Пôдозрѣвають, що огонь пôдложила рука ворога.

— **Земля** западае ся въ кôлькохъ мѣсцяхъ въ Мт. Кармель, Па. Найбôльше налякала и зворушила людей та обставина, що навѣть умерцѣ не мають супокою, бо польске кладовище упадае мабудь також до майнôвъ.

— **Въ** Пасейку, Н. Дж. робота иде добре и люде всѣ здоровi, — пише намъ п. А. Кузмичь.

— **П. С. Собинъ** зъ Ансоніи, Конн. пише намъ, що Кал. Шкуратъ найшовъ вже свою жену при помочи оголошеня умѣщеного въ 1—2 числѣ »Свободы« и п. Ив. Пеля зъ Amsterdam, N. Y.

— **В** Ню Йорку з'орґанізувалось нове товариство для принятя бідних іміґрантів з цілею помагати їм морально і матеріяльно. Охрестили се тов. »Дружба« При балатировці зіставвибраний предсідателем О. Прозора.

— **300** тысячь бушлѣвъ ячменю и солоду (ярцю) згорѣло дня 13-го с. м. въ шпихлѣрахъ American Malting Co. въ Чікаґо, Ил.

— **Въ** наслѣдокъ злыхъ сґналôвъ 5 миль за Джанставнъ, Па., налетѣвъ онагды особовый поѣздъ желѣзницѣ Пенсилвенія на поѣздъ тяговый, а въ колька минутъ опосля потягъ идучій зъ противнои стороны впавъ на розбити поѣзды и розбивъ ся також. Чотыри особы погибли.

— **Зъ** Alvene, Sask., (Канада), пише п. М. Свидиньскій, що урожаѣ у нихъ добрі, збôжа всюды повно. Бушель пшеницѣ першого сорта стоить 40 центôвъ, ячменю 25 ц., вôвса такъ само.

— **Старі** грошѣ въ кости зъ коньскои ноги найшовъ оденъ пастухъ въ окрестности Бачки на Угорщинѣ. Вôнъ случайно потрутивъ стару и спорохнавѣлу кôсть, що валяла ся по толоцѣ, и на превелике свое диво зобачивъ, якъ посыпало ся зъ неи 400 штукъ срѣбныхъ грошей. Грошѣ походять зъ часôвъ короля Матея, Владислава и Людвика II, котрі панували на Угорщинѣ передъ 400 роками.

— **Хто** посылае намъ грошѣ зъ Европы за „Свободу", зволить рôвночасно написати до насъ картку, иначе мы не знаемо вôдъ кого присланй грошѣ.

Редакція.

— **Американьскі** капіталисты найшли нове поле на льокацію своихъ капіталôвъ. Именно трамваеве предпріемство „Cleveland Traction Co.", до котрого належать найбôльшій богачѣ зъ Клівлендъ, О. и Чікаґо, Ил. ведуть зъ турецкимъ правительствомъ переговоры въ справѣ одержаня консесіи на побудоване електричного трамваю въ Палестинѣ, Сиріи и Арабіи. Султанъ принявъ пропозицію дуже радо, а предпріемцѣ надѣють ся скорого тай успѣшного покôнченя переговорôвъ. Треба згадати, що въ Палестинѣ курсуе вже оденъ трамвай мѣжь Єрусалимомъ и Галилеею. Американцѣ хотять будувати свôй зъ Кайро до горы Синай, а звôдси пôде дорога на побереже Червоного моря, через Сирію и Арабію до святого магометаньского мѣста Мекки. Однымъ словомъ, путники до святыхъ мѣсць будуть незабавки ѣздити по Азіи зъ такимъ комфортомъ, якъ мы ѣздимо нынѣ по Америцѣ.

— **Доходы** зъ копалень діяментôвъ въ полуд. Африцѣ дуже великі, помимо вôйны, яка тамъ кипить. На зборахъ акціонарôвъ товариства „De Beers" въ Кімберли, що вôдбули ся дня 24. м. м., выказано чистый дохôдъ въ квотѣ 3,500.000 фунтôвъ штерлѣнґôвъ або $17,500.000. Через тй нещасні копальнѣ діяментôвъ, погибають Буры, подôбно якъ гине лисъ, котрого лишь тому убивають, абы здерти зъ него дороге футро.

— **На** смерть через розстрѣляне засудивъ вôйсковый суд въ Перемышли (Галичина) вояка Чабана зъ 58 п. п. за скрытоубійчій нападъ на фірера Куявского. Чабанъ и Куявскій служили оба въ 6 компаніи. Що було причиною намѣреного морду, Чабанъ не выявивъ, а злочинъ сповнивъ въ той способъ, що въ ночи на 18. червня 1891 р. набивъ свôй карабінъ острыми набоями, стрѣливъ до спячого пôдъ вôкномъ Куявского и поцѣливъ его въ нôсъ. Дальші стрѣлы не досягли Куявского, бо сховавъ ся пôдъ ложко.

— **Комітетъ** всесвѣтнои выставы въ Ст. Луисъ, Мо. вызначивъ 2 міліоны долярôвъ нагороды за вынайдене найлѣпшои машины до лѣтаня. Въ той цѣли высоко въ воздусѣ, понадъ мѣсцемъ выставы, вôдбуде ся испытъ и перегоны винахôдникôвъ; котрый зъ нихъ докаже въ практицѣ, що дѣйсно вынайшовъ щось путнього, достане нагороду.

— **Индіяне** зъ племени Чеенсъ въ Монтанѣ прибирають грôзну поставу супротивъ тамошныхъ урядникôвъ и бѣлыхъ поселенцѣвъ, котрі нелюдняно поводять ся зъ ними. Телеґрамы донесли, що всѣ борцѣ того племени громадять ся въ бôльші оружні вôдряды, заводять военный танець и явно пôдносять кличь вôйны. На мѣсце розрухôвъ выслано вôйско.

— **Парусовый** корабель „Minne Point" перевернувъ ся онагды на мори недалеко выспы Ванкуверъ, Б. К. и пôрнувъ у морскі глубины. Що стало ся зъ корабельною залогою — не знае нѣхто.

— **Зъ** Northampton, Pa. многі люде идуть за роботою до Hannibal, Mo.

— **Хлѣбъ** будучности. Въ Вестфаліи (Нѣмеччина) нѣхто не ѣсть иншого хлѣба, якъ лише такъ званый хлѣбъ Симона. Сей хлѣбъ робить ся въ такій спосôбъ: Збôже (жито або пшеницю) вывозить ся елеваторомъ на третій поверхъ пекарнѣ до великихъ бочокъ и зливае ся его теплою водою. Коли зерно пôдъ впливомъ воды змякне, переходить на II поверхъ до млинкôвъ, де розтерае ся зъ грубшого наразъ. Мука (зглядно тѣсто, бо зерно було мокре) летить пôдъ прасу на I поверхъ, и выходить вже въ бохницяхъ. Бохонцѣ саджає ся до печѣ и по кôлькохъ годинахъ хлѣбъ готовый до ѣды. Хлѣбъ Симона мае бути найпоживнѣйшій зô всѣхъ родôвъ доси выроблюваныхъ; вызначае ся смакомъ и милымъ запахомъ.

— **Мôстъ** на рѣцѣ Вайтъ въ Индіянополисъ, Инд. заломивъ ся минувшого четверга въ хвили, коли въѣхала на него переповнена людьми „стріткара" и кôлька возôвъ зъ пѣскомъ. Все те упало до рѣки зъ высоты 30 стôпъ. Чудомъ майже зъ людей не погибъ нѣхто, лише утонило ся 2 конѣ.

— **Населене Росіи.** Въ сѣмъ роцѣ перший разъ зроблено точный списъ населеня з увзглядненемъ вѣроисповѣдань. Населене дѣлило ся на отсі ґрупы:

православні и одновѣрцѣ	87,384.000
магометане	13,888.000
католики	11,420.000
жиды	5,189.000
протестанти	3,743.000
старовѣрцѣ и роскольники	2,173.000
рôжні христіяне	1,220 000
рôжні нехристіяне	644.000

Загальне число населеня Росіи выносило 125,668.000 душь.

— **Скаженый** несъ покусавъ въ селѣ Ясеновôй и Лишку турчаньского коміт. на Угорщинѣ кôлька найцять людей.

— **Близь** Сокаля, въ селѣ Завишни (Галичина) вырѣзано цѣлу родину коршмара Мойсея Дайчера, себто его, жѣнку и 9-лѣтну дочку. Батько родины одержавъ кôлька ранъ въ живôтъ и груди, але другого дня, заки сконавъ, подавъ ще име на злочинцѣвъ, котрі допустили ся такого дѣла въ цѣляхъ грабежи. Ихъ арештовано.

— **Велика** рафінерія нафты въ Коломыѣ, належача до Песѣ Фридманъ, згорѣла Рафінерія була обезпечена на 70 тысячь коронъ; причина огню незвѣсна.

— **В** Copper Cliff, Ont. (Канада) е руских кілька фамілій, що роблять при чищеню ніклю, але не дуже добре справують ся, особливо жінки, бо кажуть, що в Канаді бабске право. Так одна жінка волочить ся зо всілякими хлопцями по стрітах та не зважае ні на мужа, ні на свою честь. А на сьвятий вечір муж колядував в хаті, а она вхопила капелюх на свою дурну голову, як полох на горобці, тай пішла з дому сьвітами.

Р. М. Д.

— **Ціна** збіжа в околици Gilbert Plains, Man. в Канаді:

Пшениця 1-ої класи	55 цнт.
„ 2 „	47 „
„ 3 „	42 „
Овес	25—30 „
Ячмінь	25 „
Масло	20 „
Яйці дозен	20 „
Барабоcosts	30 „

Літо і осінь були мокрі. Молотільні будуть молотити ще до 25. с. м.

С. Іскик.

ВСЯЧИНА.

Що ѣдять люде?

Индіяне и племена африканьскі ѣдять яко присмакъ мясо слоня однакъ подорожники анґлійскі кажуть, що мясо слоня есть несмачне и тверде. Мясо носорожця зовсѣмъ пригадує воловину и вепровину разомъ. Зоольоґъ Валлясъ поручае потраву зъ мяса малпы, котре порôвнує зъ мясомъ заяця. Дуже пошушують великі паны мясо канґурôвъ, особлившимъ однакъ поводженемъ тѣшать ся въ Анґліи хвосты зъ звѣрятъ; прилагоджують зъ нихъ знамениту зупу. Мясо фоки выглядае не дуже апетитно, бо чорняве, але есть дуже поживне и легко стравне. Въ Италіи и на Фльоридѣ печені соловіѣ та потравка зъ косôвъ суть найбôльші присмаки. Хиньчики не перебирають въ ѣдженю; у нихъ на торзѣ, такъ якъ у насъ молоко и ярины — то у нихъ повно на продажь, котôвъ, псôвъ, яструбôвъ, орлôвъ, совъ и бузькôвъ. Але якъ сего нема, то ѣдять зъ апетитомъ потравы зô щурôвъ, польныхъ мышей и гадинъ. Хробы и инші огидні животины служать у нихъ за присмакъ.

— **Міліонеры.** Послѣдный білянсъ маетку барона Альберта Ротшільда выказує квоту 11 міліярдôвъ 116,594.672 коронъ. Коли приймемо 4 проц. доходу вôдъ сеи квоты, то Ротшільдъ мае рôчного доходу 440 міліонôвъ коронъ, або 1,200.000 коронъ денно, 50.000 коронъ на годину, 833 кор. на минуту, а 13 коронъ на секунду. Маєтокъ Ротшільда зложеный въ рôжныхъ пôдпріємствахъ. Ренты маєвои мае Ротшільдъ 124.264.000 коронъ, 4 процентовои австрійскои ренты короновои 128 міліонôвъ, угорскои ренты золотои 122 міл., желѣзничихъ облиґацій 22 міл., 4 процентовои угорскои ренты золотои 121 міл., лютовои ренти 70 міл., срѣбнои ренти 290 міл., Дальше мае Ротшільдъ 25.5000 штукъ акцій держ. желѣзниць, вартости 180 міл. коронъ, 120.000 акцій кредитового заведеня, вартости 80 міл., 1.231 міл. французкихъ вальорôвъ а 2.374 міл. анґлійскихъ вальорôвъ. Прочій маєтокъ ґрупує ся въ копальняхъ нафты, золота и въ недвижимостяхъ. Зъ такимъ богачемъ нема що мѣряти ся. А звернемо ще увагу, що парискій и льондоньскій Ротшільды майже такъ само богаті, а майно цѣлои родины Ротшільдôвъ виносить 27 міліярдôвъ коронъ. Всѣ головні державы Европы сидять въ кишеняхъ Ротшільдôвъ и платять имъ проценты вôдъ державныхъ позичокъ.

КРАЙ БЕЗЪ ВОЙСКА.

Въ Европѣ лишь одно князѣвство Лѣхтенштайнъ, не мае жадного войска анѣ жандармеріи. Тамъ грошѣ замѣсть на утримане войска обертають на другі пожиточні рѣчи, якъ просвѣту, промыслъ и т. д. Чей пріиде часъ, коли и на цѣлôмъ свѣтѣ знесуть войско.

Внукъ и бабуня.

Внукъ: — Якъ смѣете давати менѣ таке горяче ѣсти? Мусите перше выдути...

Бабуня (що не дочувае зô старости): — Га?

Внукъ: — Не треба менѣ давати такі горячі стравы!

Бабуня: — Га?

Внукъ: — Говорю, що горяче и не можу ѣсти!

Бабуня: — Якъ? — не чую.

Внукъ: — А, нещасте мое зъ вами: недавно оглухли, а вже нѣчого не чують...

Ч.

— **Великій баль** парохіяльный вôдбуде ся въ суботу 15. лютого 1902 р. въ Ню Йорку (долъ мѣста) въ New Irving Hall 214-220 Broom Street, заходомъ тов. „Зоря" и прочихъ рускихъ такъ мужескихъ якъ и женьскихъ братствъ на дохôдъ новои рускои церкви въ Jersey City, N. J. Часть вокальну выповнить джэрси-ситскій хоръ. Музыка знаменита. Вступъ 25 ц. Початокъ о год. 7 вечеромъ. Запрашаемо всѣхъ до якъ найчисленнѣйшои ласкавои участи.

ЗА КОМІТЕТЪ БАЛЕВЫЙ:
Ив. Париликъ, предс.
Ив. Молчко, секр.

— **Дня** 12. януара 1902 р. вôдбувъ ся рôчный мітинґъ братства св. Петра и Павла въ Syracuse, N. Y. Рыбрано слѣдуючій урядъ: Анд. Варянъ предсѣд., Вас. Кяхъ заст., Гр. Гнатко касіеръ, Евстахъ Миссакъ, 418 Marcelius st., секретарь, Ф. Глуга надзиратель хорыхъ, Филипъ Кудлѣкъ, заступникъ, Ревакъ Фец. контрольоръ, а секретарь вôдъ „Союза" Андр. Варянъ, 713 N. Fayette st., Syracuse, N. Y.

— **Въ** Аубурнъ, Н. Й. дня 12. Ян. братство св. О. Николая вôдбуло рôчный мітинґъ, на котрôмъ выбрано слѣдуючій урядъ: Поляньскій Михайло предсѣдатель, Иванъ Зазуля заступникъ, Мельникъ Стефанъ секретаръ, Терешка Стефанъ заступникъ, Курила Иванъ касіеръ, Фикъ Кондратъ заступникъ, Тхорикъ Данько. опѣкунъ хорыхъ, Миколай Балана заступникъ; контрольна комісія Иванъ Синько і Костьо Баранъ. Всѣ книги и рахунки знайдено въ найлѣпшôмъ порядку. Старому урядови складаемо за се подяку, а новому желаемо многая и благая лѣта.

Стефанъ Мельникъ.

— **Повѣдомляю** всѣхъ, кому на тôмъ залежить, що на мітинґу братства св. Іоана Хр. въ Травґеръ, Па. зôстали пересмотрені рахунки братскі и все знайдено въ якъ найлѣпшôмъ порядку. Въ виду сего братя одноголосно выбрали старый урядъ на ново на рôкъ 1902.

Ив. Фаривякъ, предсѣдатель.

— **Подає** ся до публичнои вѣдомости, що Бр. св. Володимира въ Mt. Carmel, Pa. буде принимати членôвъ безъ вступного въ мѣсяцю февруару и мартѣ. Кождый молодый робôтникъ зъ Mt. Carmel, Pa. повиненъ належати до того братства, бо зарядъ его честный, а члены ревні, рускі патріоты.

Й. Хрущъ, предс. Ив. Іовда, секр.

Где єсть?

Хто хоче шукати своихъ краяпôвъ через нашу ґазету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошене напередъ.

Где єсть?

Йосиф Рипула з Шельпак, збараского п. в Галичині. Виїхав з жінкою і 4 дітьми 3½ року тому назад до Парани, в Бразилії. Єго жінки брат глухо-німий. Хто би знав про него, зволить написати до

J. MORYKWAS,
555 R. Emmet str.
Scranton, Pa.

— Календарь „Союза" на рôкъ 1902 — се така книжка котра мае вартôсть не на рôкъ, але на цѣле житє. Редакція „Свободы" продае его по 50 центôвъ.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ,—
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Хто мае справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнѣ папары и повномочія. Ja-l02

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка
въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него знайдете единокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту" и скоро а безпечно пôшле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ мае ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôдной бабки на весѣлю.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнѣ склянки доливае.
Є цигара, е и галя
На мітинги, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у пяты!

Гавріилъ Малнякъ
Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.
Братя! замовляйте у свого!

Сало! Сало!

Насъ неразъ питали за старе краеве сало, але мы не знали, хто его продае. Теперь най памятають всѣ, що старе, дво и три-лѣтне краеве сало продае въ Америцѣ лишь:

GEO. RETIK,
13—15 N. Gilbert Str., Shenandoah, Pa.

Є се оденъ зъ найстаршихъ рускихъ бизнесменôвъ въ Америцѣ. Мае красный готель, добру ґросерню и безпечно посылае грошѣ до старого краю.

— ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ —
ВАСИЛЯ ТУРКА
на Сторджисъ, Па.

Продае свѣжѣ трунки и добрѣ цигара. Мае также галю — на весѣля и другѣ забавы.

Юліянъ Копистяньскій
(JULIAN KOPYSCIANSKI)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшѣ напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки досконалѣ, цигара дуже добрѣ.
Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

Юрко А Прокоповичъ,
погребникъ, готельникъ, и Livery Stable
— Галя на митинґи и забавы, —
201 Jones Str., OLYPHANT, Pa

CHRISTIAN SCHMIDT,
203 W. Coal Str.
Shenandoah, Pa.
САЛУНІСТАМЪ ДО ВѢДОМОСТИ!

Я утримую на складѣ найлѣпшѣ напитки, якъ темперенційну соду, джиндерейлъ, саспрела, пиво въ бутелькахъ бѣле и червоне, вайсъ біръ и портеръ.
Ану салуністы спробуйте, а переконаете ся!

ОДИНОКИМЪ
найзручнѣйшимъ рускимъ друкаромъ въ Америцѣ есть:
ВАСИЛІЙ САРИЧЪ.
517 E. 13th Str., NEW YORK, N. Y.

Онъ вамъ выготовить всякѣ друкарскѣ працѣ красно и дешево, яко нихто иншій въ Америцѣ. Онъ друкуе на рускôмъ, словацкôмъ и англицкôмъ языку: статуту, бальовы тикеты и всьо, що только для братствъ и поодинокихъ людей є потрібно.
Адресъ: V. V. Sarych, 517 E. 13th St. NEW YORK, N. Y.

Скора лѣкарска помôчь.

Можете мешкати и тысячѣ миль вôдъ лѣкаря, а все таки будете уздоровленѣ!

Кожда недуга мае свои признаки, котрѣ добрымъ лѣкарямъ суть звѣснѣ. Наколи свою недугу опишете, то славно-звѣсный професоръ Колинсъ розслѣдить еи и вылѣчить васъ, якъ вже вылѣчивъ тысячѣ знемощѣлыхъ особъ, котрѣ були вôддаленѣ вôдъ него на сотки и тысячѣ миль.

Нема недуги, котру професоръ Колинсъ не вспѣвъ бы вылѣчити,

коли только въ пору, лично або листово удасте ся до него о помôчь. Хто не лѣчить ся и вôдкладае, хто надѣе ся, що его недуга безъ нѣчого мине ся, той грѣшить самъ супроти себе. Не вôдкладайте зъ дня на день, лишь чимъ скорше опишѣть свою хвороту и пôшлѣть опись професорови Колинсови на нисше подану адресу.

Чи вы кашляете?
Блюете?
Худнете?
Маете уплавы?
Чуете ся зле?
Маете невралґію?
Болить васъ въ боцѣ?
Маете гризь?
Болить васъ все тѣло?
Болять васъ уха?
Чуете ся змученымъ?
Тече вамъ зъ ушей?
Не маете апетиту?
Пече васъ въ горлѣ?
Маете бѣлѣ уплавы?
Чуете ся пригнобленымъ?
Маете слабый зôръ?
Короткій вашъ вôддыхъ?
Болить васъ по ѣдженю?
Маете твердый столець?
Дôстаете заворотъ головы?
Трясуть ся вамъ руки?
Скоро впадаете въ гнѣвъ?
Свербить васъ скôра?
Бе вамъ сильно серце?
Чуете гнетъ на серци?
Маете обложеный языкъ?
Мучить васъ сонъ?
Чуете бôль въ костяхъ?
Болить васъ спина?
Поболюе васъ при уринованю?
Воркоче вамъ въ черевѣ?
За мягке ваше тѣло?
Маете недугу матицѣ?
Чи страхаете ся легко?
Перемерзаете швидко?
Воняе вашъ пôтъ?
Маете закатарене горло?
Терпите на заразливу хоробу?
Чуете зимно въ клубахъ?
Вôдчуваєте порожнечу въ головѣ?
Чуете горячу кровь?
За легкою выдае ся ваша голова?
Маете горячку?
Є пѣсокъ въ вашôй уринѣ?
Чуете ся соннымъ?
За дуже потять ся вамъ ноги?
Чуете холодъ въ чубѣ?
Пече васъ въ хребтѣ?
Не можете рано ѣсти?
Пливе вамъ ранками слина?
Маете слабый хребетъ?
Ходите згорбленѣ?

Жаденъ лѣкарь не можетъ ся величатись вылѣченіемъ такъ много хорыхъ якъ Професоръ Колинсъ. Имѣетъ онъ тысячи благодарныхъ листовъ, отъ людей которыхъ онъ вылѣчилъ. Колька листовъ подаемъ тутъ на доказъ.

Gallus N. Mex. 5 April 01.
Славный Проф. Колинсъ, Нью юркъ.
Почтенный Господинъ!
Приймѣтъ мою сердечну подяку за добродѣйство, которое вы менѣ преуказали. Вы есте правдивый добродѣлатоль бѣдныхъ робочниковъ, бо ровно лѣчите бѣдныхъ и богатыхъ а инно лѣкарѣ только томъ стараются кто дасть имъ грошей полного горѣю. Далъ я имъ всѣ мои гроши однакъ менѣ непомогли. Вы поднялись лѣчити и вылѣчили мене. Нехай каждого Господь хоронитъ отъ такой болѣзни, якую я имѣлъ. Вы добре знаете якъ страшною была моя болѣзнь. Тожъ еще разъ Вамъ сердечно благодарю и поручаюсь
съ глубокимъ почтеніемъ Густавъ Геллеръ.

Joliet Ill., 8. April 1901.
Почт. Профессоръ Колинсъ:
Незнаю якъ Васъ поблагодарити, что выбавилисте мене отъ тяжкихъ терпѣній и спеоти. Знаете якую страшную болѣзнь я терпѣлъ. Ничто не лѣчило мене на свѣтѣ. Коли мъ Вашъ лѣкъ одержалъ, я не надѣялся что менѣ немогутъ. Но по истеченіи седмицы убѣдился что Вы т й правдивый лѣкарь и добродѣй терпящихъ. За шесть седмицъ уживалъ я Вашъ лѣкъ и днесъ слава Богу я здоровъ. Спаси Богъ Вамъ.
съ почтеніемъ Іоаннъ Бенекъ.

ALEGHENY CYTY, Pa., 9. MAY 1901
Высоко почтенный Проф. Колинсъ:
Повѣрилам Вамъ, если Ваши лѣки будутъ менѣ помочни, написати тожъ и иншѣ. Уже совсѣмъ я здорова. Мѣсячну слабость имѣю регулярно и всѣ боли уступили. Я буду поручати Васъ и моимъ знакомымъ, ибо много есть такихъ, что имѣютъ таку болѣзнь, на якую я и терпѣла больше годовъ. Сердечно благодарю Васъ за вылѣченіе.
Марія Говшекъ

Коли маете яку небудь признаку обняту пытанями, го вы недужѣ або падаете въ недугу. Въ такôмъ случаю пишѣть вôдповѣдь на кожде зъ высше наведеныхъ пытань, такъ або нѣ, и пôшлѣть еи на понисшу адресу. Професоръ Колинсъ розбере вашу хоробу, и якъ бы она була не довылѣченя, донесе о тôмъ, а нѣ, такъ сейчасъ прилагодить лѣки, тай пôшле вамъ експресомъ. Наколи вже одержите лѣки и будете ихъ после приписовъ заживати, то будьте певнѣ вылѣченя. Професоръ Колинсъ всегда додержить даного слова: кому разъ скаже, що вылѣчить его, то такъ и стане ся.

Хто лично не въ силѣ прійти до „Prof. Collins New York Medical Institute", сей най пише о чôмъ треба.

ОРДИНУЄ вôдъ години 10 до 1. и вôдъ 2. до 5. веч. Въ недѣлѣ лише вôдъ 10 до 1.

ЛѢКИ посылае ся черезъ експресъ до каждои мѣсцевости въ Спол. Державахъ и Канадѣ.

Можете писати якою небудь мовою.

Листы адресуйте:

Professor COLLINS New York Medical Institute
140 W. 34th St., New York City

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Каждый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ дôстане найздоровшѣ и найтаньшѣ напитки всякого рода и порад , де найлучше купити шифкарту.

C. M. HATHAWAY,
аґентъ вôдъ огневои асекураційнои компаніи.

Колектуе также грошѣ за рентъ. Мае два домы до ренту на Race str., три домы на продажь на Hill str., домы до мешкани або на продажь на Blakely, Olyphant, Pa.
ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА

МИХАЙЛО БОСАКЪ,

Посылае грошѣ до краю въ протягу 14 днѣвъ.

Продае шифкарты такъ тано якъ и компанія въ Ню Йорку.

Продае тикеты колѣйовѣ до Ню Йорку.

Продае правдиву крайову палюнку и вино.

Мае голсейлъ (wholesale) на всѣ американски трунки.

Задармо потверджуе всякѣ паперы и дае раду, бо есть

Нотарь публичный, чоловѣкъ ретельный и честный.

M. BOSAK, Jones Str. OLYPHANT, Pa

ДІЯМЕНТОВИЙ ЕЛЄКТРИЧНИЙ ХРЕСТ,

званий також хрестомъ Вольта, зістав відкритий кілька літ тому в Австриї, а задля своїх великих прикметъ розповсюднив ся скоро в Німеччині, Франциї, Скандинаві, і других европейских краях, где нині уважають єго за найсильнійше средство против ревматизму і других слабостей.

Електричний Діяментовий Хрест лічить руматизм мускулів і суставів, невралґію, болї в цілім тілї, нервовість, нервове ослаблєнє, безсонницю, пригноблєнє, гистерию, параліж, трясенє, удар, епілепсію, танець сьв. Віта, пальпітацию, нервовий біль голови, і всї слабости нервового системи. Єго добродійний вплив видно вже по кількох годинах, хотяй часом треба на него ждати кілька день.

Коштує долара, при чім ґарантує ся, що принесе стілько корнсти, що найліпший електричний пояс, що коштує 15 або 25 рази тілько. Ніхто в родині, хорий чи здоров, не повинен бути без Електричного Хреста, сего найліпшого средства против слабостям. Пришли долара, а ми пішлемо тобі оплачений оден Електричний Діяментовий Хрест, або 6 за 5 долярів. Тисячі листів від осіб, котрих вилїчив сей Хрест, суть достаточним доказом єго сили. Ось два з них: Малам болї через много літ; тепер єсьм здорова. Діям. Елект. Хрест вилїчив мене. Каролїна М Пітерсен, Richfield, Utah. Diamond Electric Cross Co., 206 Milwaukee Ave., Chicago — Пов Панове: Вже 3 місяції ношу Діям. Електр. Хрест. Давнійше мав я болї в моїх плечах, так що не міг грати на скрипці. Тепер чуюсь зовсім добре. З поважанєм. W. Simon, учитель, Schaumburg, Cook Co., Ill. Марець 20, 1900.

DIAMOND ELECTRIC CROSS CO. Dept. 79,
306 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ld.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.

Найбольшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побольшеный, украшеный и на ново уряджений. Новый домъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнѣ Русины належать до тои компаніи, купують зо свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $3,500.00
Заряджае нимъ:

Федько и Колодѣй.

ДАРОМ 14 ПРЕКРАСНИХ ПОДАРКІВ! НАЙБІЛЬШИЙ БАРҐ ПРЕДЛОЖЕНИЙ КОЛИНЕБУДЬ! НИЧ НЕ КОШТУЄ БАЧИТИ ТОВАР! Днесь предкладаємо одну з найліпших годинок які продають: Правдиву Американьску 14 к. з подвійною золоченою ковертою, женьску або мужеску з Правдивим Американьским Осередком, дорогими каменями, добрим ходом R. R. ґарантовану, нікелеве викінчене, зреґулювану з письменною Ґаранцією на 20 літ, що до вигляду, витревалости рівну $40 щирозолотій годинці. Всім любителям тої класи годинки даємо в протягу найблизших 60 днів зовсім даром слїдуючі красні подарки: 1 Віденьску файку з морскої пінки, з бурштином вартости $1.50; 1 Правдиву з мор пінки цигарницю варт. 75 ц; 1 правдиву м. п. цигарничку 50 ц; 1 шкіряний капшук на тютюн 25 ц; 1 нікльове пуделко на сірники 25 ц; 1 елеґантний золотий ланцушок з Cameo Charm $1.50; 1 прекр. золочену брошку $1.00; 1 пару кульчиків з брилянтами 1.00; 1 прегарну шпильку до машлї з каменем 40 ц; 1 пару золочених спинок до маншетів 40 ц; 1 пару золочених спинок до рукавів 25 ц; 2 спинки до ковнїрика 50 ц; і 1 добру спинку на груди з красним каменем 75 ц. Годинку і 14 подарків шлемо C. O. D. $4.98 і кошта експресу з правом безплатного оглядання і відісланя назад на наш кошт єсли не подобають ся. Де нїт експресового офісу треба $4 98 післати зъ ордером. Хто пішле гроші з ордером дістане еще кишенковий ніж даром і всї річи оплачені реджістрованою почтою ОДНА ГОДИНКА ДАРОМ З ПОДАРКАМИ єсли купиш або продаш 6. Пиши чи хочеш женьску чи хлопеску годинку. До женьских годинок посилаєм 50 ц. довгий Lorgnette ланцушок вмісто Дикенса. Пиши днесь заким наш товар буде розпроданий. Адрес ATLAS JEWELRY CO., 67 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мой!
— Добрый вечерь, свате!
А куды такъ спѣши е?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашь? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

Вôдъ теперь Русины зъ Simpson, Pa. и околицѣ не потребують вже ходити до чужихъ, котрѣ ихъ обдерали и туманили, вызискували и смѣяли ся зъ ихъ легковѣрности. Най лишь они затямлять слѣдуюче:

ЯКИМЪ ГАВРАНЪ
Ґросерникъ въ SIMPSON, PA.

Се правдивый Русинъ, чоловѣкъ чесный и статечный (що потвердить каждый его знакомый) а все, що е въ его ґросерни, добре и не дороге. Ще одна выгода: ВОНЪ ПОШЛЕ ВАМЪ ГРОШЪ ДО СТАРОГО КРАЮ БЕЗПЕЧНО И СКОРО. Идѣть до него, най чужѣ не розныють черева нашою працею.

THE HOME BREWING CO.
Shenandoah, Pa.

Выробляе бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.
Christian Schmidt, президентъ.
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

Велика фабрика циґарôвъ
ПОЛЬСКО ЛИТОВСКОИ СПОЛКИ
въ Мт. Кармель, Па.

Въ мѣстѣ и околици знають добре сесю фабрику, бо всѣ лишь ту ордерують, а курцѣ-знатоки твердять, що лѣпшихъ циґарôвъ не найдете въ Пенсильваніи.

Впрочѣмъ не треба хвалити, бо добре само хвалить ся. — Адресъ фабрики:
CIGAR MANUFACTUR. CO.
17j02 Mt. Carmel, Pa.

К. Файферъ,
одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбурґу и околици.

Вынаймае вôзки и повозы на весѣля, хрестины, похороны и т. п. по дуже умѣркованой цѣнѣ.

Его офисъ лишь оденъ блакъ вôдъ рускоя церкви, 806 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa. 12j

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Иванъ Глова.
JOHN GLOWA
(POSTMASTER
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякѣ потрбнѣ рѣчѣ до житя, якъ также можна купити убраня майнерскѣ и звычайнѣ.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Dr. John Szlupas
421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкаръ Довголѣтна практика дала ему способность стати добрымъ лікаремъ Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае также свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добрѣ и помочнѣ лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлой околици знають добре Шлюпаса.

МАЕШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAD LOTZ.
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa. оправляе книжки всѣлякого рода, хоч бы якѣ розтрясенѣ. Также робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. п. За роботу ґарантуе

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРІЄМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

Вынаймае также „керичи" на похороны, хрестины и весѣля по дуже низькихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
FROMETTER'S
(Тромейтеръ)
Cor Rock & Sunbury Str., SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.
Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ.

Въ каждôмъ часѣ можна достати такъ горячѣ якъ и зимнѣ перекуски. Потравы прилагодженѣ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремѣ комнаты для родинъ. Найлучшѣ вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливѣ напитки. Цѣна дуже мала.

Выробляе братскѣ машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.

Цѣнникъ и пробки высылае даромъ

R. H. Morgan,
23 N. Main str.
SHENANDOAH, PA

P. V. OBIECUNAS,
1118 Carson str., Pittsburg, Pa.

Мае банкъ. заложеный въ 1894 р. Продае шифкарты на всѣ корабельнѣ лінія дуже тано.

Посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта дуже скоро и безпечно.

Мешкае 4 „блоки" вôдъ рускои церкви на „Савт-Сайдъ." — Вже часъ перестати ходити до чужихъ, а попирати свого. — Розмовите ся зъ нимъ по руски.

B. J. Keogh.

Продае всякѣ напитки темперенційнѣ, вайсбіръ и селцеръ.

СПЕЦІЯЛЬНѢ ОРДЕРЫ НА БАЛѢ, ПИКНИКИ, ВЕСѢЛЯ И ДРУГѢ ЗАБАВЫ ДОСТАРЧАЄ СКОРО.

Офисъ: 327 E. Centre Str.
SHENANDOAH, PA.

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мешкае рускій кравець
ПЕТРО КУЗМИЧЪ
146 Lincoln str.

Робить вонъ всѣлякѣ убраня мужескѣ складно и дешево.

Хто у него замовить убране, нѣколи того не пожалуе.

B. W. Woshner,

Перше-рядный складъ убраня для дѣтей и дорослыхъ, 1306 Carson Str. мѣжъ 13 а 14 улицею, S. S. Pittsburg, Pa.

Хто лишь себе и дѣточки
Хоче гарно вбрати,
Той не мусить у жидôвски
Сторы заглядати:
У Войшнера все дешево
„Суты" въ моднôмъ крою —
И вôнъ певно вамъ не скаже:
„Ґеравтъ, дурный тою!"
Sep 19

Одинокій
ПОГРЕБНИКЪ
на парохію руску въ Northampton, Pa. и околицю
M. F. S. Keck.

Тôлько до него удавайте ся, а вôнъ всѣхъ красно и таньо обслужить.